

Ministerieel besluit houdende vaststelling van de maatregelen en de modaliteiten tot uitvoering van het natuurinrichtingsproject Kraenepoel en houdende ontheffing van verbodsbepalingen die gelden in het Vlaams Ecologisch Netwerk

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, artikel 25, §3, eerste lid, 2°, het laatst gewijzigd bij decreet van 29 juni 2019, en artikel 47, vervangen bij het decreet van 19 juli 2002 en gewijzigd bij het decreet van 30 april 2004;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, hoofdstuk V, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 2007;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 21 november 2003 houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid, artikel 27, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 7 maart 2008;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juli 2022.

Vormvereisten

De volgende vormvereisten zijn vervuld:

- De natuurinrichtingsprojectcommissie heeft advies gegeven op 28 februari 2023.
- Het natuurinrichtingsprojectcomité heeft advies gegeven op 17 april 2023.
- De Inspectie van Financiën heeft advies gegeven op 13 december 2023.

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op de volgende motieven:

- Het projectrapport bevat een voorstel van de binnen het natuurinrichtingsproject Kraenepoel te treffen maatregelen en uitvoeringsmodaliteiten.
- Het natuurinrichtingsproject Kraenepoel is deels gelegen in de speciale beschermingszone 'BE2300005 Bossen en heiden van zandig Vlaanderen: oostelijk deel'.
- Het natuurinrichtingsproject Kraenepoel streeft het behoud en het herstel na van de voedselarme tot matig voedselarme wateren met droogvallende oever (3130) met lokaal ontwikkeling van riet (rbbMr) en Elzen-Essenbossen, elzenbroekbossen en wilgenbossen (91E0), ontwikkeling van Eikenmengbossen en eiken-beukenbossen (9120), de Europees beschermde vleermuissoorten en Drijvende waterweegbree, met tevens ook aandacht voor pleisterende en overwinterende moeras- en watervogels.

- Het natuurinrichtingsproject Kraenepoel is deels gelegen in het beschermd landschap "Kraenepoel en Markettebossen" en in het beschermd landschap "Kraenepoel met omgevende laan en Villa Kraenepoel".
- In het projectgebied komen een aantal knelpunten voor ten aanzien van de natuur en het natuurlijk milieu, zoals een te kleine oppervlakte maar vooral verminderde lokale staat van instandhouding van het Europese habitatype (3130) en een verminderde algemene biodiversiteit.
- Het gebied heeft momenteel te lijden onder een onvoldoende waterkwaliteit (te hoge totaal fosfor- en totaal stikstof-waarden), onvoldoende toevoer van water in functie van efficiënt peilbeheer van de Kraenepoel, overlast van grote piekdebieten met slechte waterkwaliteit van de Bloembeek, de inname van waardevol habitat door invasieve exoten zoals watercrassula, onvoldoende bos oppervlakte, een onevenwichtig visbestand, aanwezigheid van een storende centrale dam in functie van peilbeheer en het landschap en storende bebouwing en constructies langs de ringdijk. Verder is er nood aan een veilige oversteekplaats voor amfibieën ten noorden van de Kraenepoel, een uitkijk- en onthaalpunt en een nieuwe beperkte groene dienstparking en een onverharde overloopparking.
- Het instrument natuurinrichting biedt de mogelijkheden om de natuurwaarden te verhogen onder meer door waterhuishoudingswerken zoals herinrichten langsgrachten E40 en herprofileren langsgrachten Lotenhullestraat, waterzuivering (d.m.v. olie-waterafscheider, ijzerzandfilter, een bufferbekken en herinrichting kleine Kraenepoel als nazuivering) opstuwning en regulatie (aangepast peilbeheer) waardoor een betere waterkwaliteit en -kwantiteit kan worden bekomen of de schade aan de natuurwaarde kan worden beperkt, door grondwerken zoals slibruiming en afgravingen (o.a. centrale dam) in de Kraenepoel ten voordele van de oevervegetatie en bijhorende levensgemeenschappen, door aanleg van poelen ten noorden van de Kraenepoel ten voordele van amfibieën door infrastructuur- en kavelwerken waarmee bebouwing, oeverinrichting en translocatie van planten ten voordele van de bestrijding van invasieve exoten zoals watercrassula, geschikt habitat en refugium voor vleermuizen en een betere landschappelijke inpassing kan gerealiseerd worden, door aanpassingen aan het wegenpatroon en uitbouw van natuureducatieve voorzieningen zoals een amfibietunnel, een voor het gebied gepaste onthaalinfrastructuur en kleine dienstparking en overloopparking (extensief beheerd grasland met bomen i.f.v. schaatsmogelijkheden) waardoor recreatie en faunarust op elkaar zijn afgestemd.
- Enkele van de voorgestelde natuurinrichtingsmaatregelen worden ook vermeld in de PAS-gebiedsanalyse voor de betrokken speciale beschermingszone 'BE2300005 Bossen en heiden van zandig Vlaanderen: oostelijk deel' en vallen dus eveneens onder het PAS-herstelbeheer.
- Natuurinrichting is essentieel om een gecoördineerde oplossing te bieden voor de knelpunten die in het projectgebied aanwezig zijn en met behulp van de maatregelen voorzien voor natuurinrichting, zoals infrastructuur- en kavelwerken, aanpassing van de wegen en van het wegenpatroon, waterhuishoudingswerken, grondwerken en de uitbouw van natuureducatieve voorzieningen, kunnen de knelpunten ten aanzien van natuur en natuurlijk milieu worden opgelost.
- Natuurinrichting is essentieel voor het behoud en het herstel en het in een goede staat van instandhouding brengen van het Europees beschermde habitatype 3130, voor het bekomen van een algemeen hogere biodiversiteit, voor het bekomen van een heldere waterkolom(waterkwaliteit) en het instellen van een gepast waterbeheer in functie van de waterkwaliteit.
- Bepaalde maatregelen die voorzien zijn in het natuurinrichtingsproject Kraenepoel zijn volgens artikel 25, §3, eerste lid, 2° van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu verboden in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN); de minister bevoegd voor het natuurbehoud kan een algemene ontheffing geven voor maatregelen die verboden zijn in het VEN.
- Het projectrapport werd opgemaakt in samenwerking met het Agentschap voor Natuur en Bos. De aanvraag tot algemene ontheffing werd geïntegreerd in het projectrapport. Het projectrapport bevat de vereiste elementen zoals bepaald in artikel 27 van het

besluit van de Vlaamse Regering van 21 november 2003 houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbehoud.

- Het Agentschap voor Natuur en Bos oordeelde dat de maatregelen en modaliteiten geen onvermijdbare en onherstelbare schade aan het VEN veroorzaken. Uit de omschrijving in het projectrapport van de visie- en de realisatie van de voorgestelde maatregelen en hun impact blijkt dat het natuurinrichtingsproject gericht is op het behoud en herstel van de natuurwaarden. Bovendien wordt op toegezien dat er geen betekenisvolle aantasting aan de natuurlijke kenmerken van de speciale beschermingszone zal worden veroorzaakt maar dat instandhouding en verbetering van de voorkomende habitats wordt nagestreefd; deze beoordeling van het Agentschap voor Natuur en Bos wordt gevolgd.

- Het Agentschap voor Natuur en Bos oordeelde dat de activiteit voldoet aan de geldende code van goede natuurpraktijk; deze beoordeling van het Agentschap voor Natuur en Bos wordt gevolgd.

- De paragraaf "Watertoets - Natuurinrichtingsproject Kraenepoel" uit het projectrapport bevat een beschrijving en beoordeling van de effecten van de voorziene natuurinrichtingsmaatregelen op het watersysteem en een toetsing aan de relevante doelstellingen en beginselen, vermeld in artikel 5, 6 en 7 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid.

- Uit de watertoets blijkt dat er geen schadelijke effecten verwacht worden op het watersysteem. Bovendien dragen de voorziene natuurinrichtingsmaatregelen bij tot de relevante doelstellingen en beginselen uit het voornoemde decreet van 18 juli 2003 en hebben zij een positieve impact op het watersysteem.

Juridisch kader

Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving:

- Het ministerieel besluit van 24 februari 2021 tot instelling van het natuurinrichtingsproject Kraenepoel.

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME BESLUIT:

Artikel 1. Overeenkomstig artikel 27 van het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu worden voor het natuurinrichtingsproject Kraenepoel de volgende maatregelen vastgesteld:

- 1° kavelruil uit kracht van wet, met inbegrip van herverkaveling;
- 2° infrastructuur- en kavelwerken;
- 3° aanpassing van de wegen en van het wegenpatroon;
- 4° het tijdelijk beperkingen opleggen aan het genot van onroerende goederen tijdens de uitvoering van het natuurinrichtingsproject;
- 5° waterhuishoudingswerken zoals peilwijzigingen, wijziging van de structuurkenmerken van de waterlopen, aanpassen van het afwateringspatroon en aanpassing van de watertoevoer en -afvoer;
- 6° grondwerken zoals reliëfwijziging en afgraving;
- 7° de uitbouw van natuureducatieve voorzieningen;
- 8° erfdienstbaarheden vestigen of afschaffen.

Art. 2. Overeenkomstig artikel 27 van het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu worden voor het natuurinrichtingsproject Kraenepoel de volgende modaliteiten tot uitvoering vastgesteld:

- 1° kavelruil uit kracht van wet, met inbegrip van herverkaveling, waaronder dient verstaan te worden in dit besluit: het ruilen van eigendom en gebruik van percelen of delen ervan ten behoeve van natuurbescherming, natuurontwikkeling en inrichting van recreatieve voorzieningen;
- 2° infrastructuur- en kavelwerken, waaronder dient verstaan te worden in dit besluit:
 - a) kappen houtige gewassen;
 - b) hakhoutbeheer;
 - c) ontstronken;
 - d) verwijderen van opslag, ruigtes en maaien van rietkragen;
 - e) aanplant bos, dreven, bomenrijen, houtkanten en houtwallen;
 - f) verwijderen/bestrijden van exoten;
 - g) translocatie van planten en vegetaties;
 - h) regelen visbestand;
 - i) landschappelijke inpassing gebouwen en constructies;
 - j) verwijderen van storende infrastructuur en constructies;
 - k) afbreken afsluitingen;
 - l) plaatsen van klaphekkens, dwarsbalken, barelen en poorten;
 - m) optimalisatie vleermuizenverblijfplaatsen;
- 3° aanpassing van de wegen en van het wegenpatroon, waaronder dient verstaan te worden in dit besluit:
 - a) aanleggen, afschaffen en verbeteren van wandelpaden;
 - b) aanleggen van infrastructuur ter optimalisatie van faunamigratie;
 - c) verkeersremmende maatregelen en inrichten veilige oversteekplaats;
- 4° het tijdelijk beperkingen opleggen aan het genot van onroerende goederen tijdens de uitvoering van het natuurinrichtingsproject, met name deze nodig voor het uitvoeren van de geplande inrichtingsmaatregelen;
- 5° waterhuishoudingswerken, waaronder dient verstaan te worden in dit besluit:
 - a) peilbeheer;
 - b) plaatsen stuwen en andere kunstwerken;
 - c) werken aan in- en uitlaatconstructies;
 - d) monitoringinfrastructuur om het peilbeheer nauwlettend te kunnen opvolgen;
 - e) herinrichten langsgrachten E40;
 - f) herprofilen langsgrachten Lotenhullestraat;
 - g) waterzuivering;
 - h) buffering;
- 6° grondwerken, waaronder dient verstaan te worden in dit besluit:
 - a) natuurtechnisch grondverzet: plaggen;
 - b) natuurtechnisch grondverzet: afgraven;
 - c) ophogen grond;
 - d) graven van poelen en/of vennen;
 - e) slibruiming en landschapshistorisch onderzoek;
 - f) opruimen stortzone's;
 - g) oeverinrichting;
- 7° de uitbouw van natuureducatieve voorzieningen, waaronder dient verstaan te worden in dit besluit:
 - a) inrichten uitkijk- en onthaalpunt;
 - b) aanleg onthaalparking en overloopparking;
- 8° erfgoedwaardigheden vestigen of afschaffen, in geval deze nodig zijn voor de bestemming van het natuurinrichtingsproject.

Art. 3. Voor de maatregelen en de modaliteiten tot uitvoering van het natuurinrichtingsproject Kraenepoel, vermeld in artikel 1 en 2, die volgens artikel 25, §3, eerste lid, 2° van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu verboden zijn in het VEN, wordt een algemene ontheffing gegeven overeenkomstig artikel 27 van het besluit van de Vlaamse regering van 21 november 2003 houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid.

Art. 4. De maatregelen en de modaliteiten tot uitvoering van het natuurinrichtingsproject Kraenepoel, vermeld in artikel 1 en 2, zijn verenigbaar met het watersysteem en met de relevante doelstellingen en beginselen, vermeld in artikel 5, 6 en 7 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid.

Brussel,

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR